

Виховна година на тему "День боротьби з торгівлею людьми"

1. Вступ: Шокуюча статистика та міфи (10 хв)

1. "Чи знаєш ти?" (Бліц-опитування):

- Почніть з швидкого опитування, щоб зруйнувати міфи. Запитайте: *Хто, на вашу думку, найчастіше стає жертвою?* (Міф: лише бідні/неосвічені. Правда: жертвами можуть стати люди з вищою освітою та знанням мов).
- Покажіть актуальну статистику торгівлі людьми в Україні та світі, підкреслюючи, що це не "далека" проблема, а загроза для кожного.

2. Визначення (колективне формулювання):

- Попросіть студентів самостійно сформулювати, що таке "торгівля людьми" (особливо наголосивши на меті: експлуатація, примусова праця, сексуальна експлуатація, жебрацтво, вилучення органів).

2. Основна частина: кейс-метод та симуляція небезпеки (20 хв)

Кейс-метод "Червоні прапорці"

1. **Робота в малих групах (3-4 особи):** Роздайте кожній групі "сценарій-приманку" (друкований текст):
 - "Дуже вигідна робота нянею в Європі без досвіду, але з вимогою негайного виїзду."
 - "Модельний кастинг з обіцянкою неймовірних гонорарів, але з вимогою залишити паспорт на реєстрації."
 - "Пропозиція навчання/стажування у сусідній країні, де потрібно підписати 'контракт на відпрацювання' зі штрафами." Додаток 1
2. **Завдання для груп:** Кожна група має визначити "червоні прапорці" (тривожні знаки) у своєму сценарії та пояснити, чому ці деталі є ризикованими.
 - (Приклади прапорців: тиск часу, відсутність робочого контракту мовою, яку розумієш, вимога віддати паспорт, надто висока зарплата за просту роботу).
3. **Презентація та обговорення:** групи по черзі зачитують сценарії та свої висновки. Викладач коригує та доповнює.

3. Закріплення знань: Алгоритм безпеки (10 хв)

Створення "Дорожньої карти безпеки"

1. **Колективне складання правил:** на дошці (або фліпчарті) спільно з студентами сформууйте **чіткий алгоритм дій**, який вони мають запам'ятати:
 - о **Правило №1: Документи.** Ніколи не віддавати оригінали документів нікому. Зробити копії та зберігати їх окремо, залишити копії родичам.
 - о **Правило №2: Інформація.** Знати **точну адресу** та контакти консульства України за кордоном. Залишити близьким маршрут, контакти роботодавця та копію контракту.
 - о **Правило №3: Контракт.** Уважно читати. Підписувати лише контракт **двома мовами** (українською та мовою країни) і розуміти кожен пункт.
 - о **Правило №4: Тривожний дзвінок.** У разі небезпеки телефонувати на **гарячі лінії** (наприклад, 112, 527). Національну гарячу лінію з протидії торгівлі людьми: 0 800 505 501

4. Підсумки та зворотний зв'язок (5 хв)

1. **Запитання-підсумок:** Попросіть кількох студентів коротко відповісти:
Яке одне правило безпеки ви запам'ятали найбільше?
2. **Роздача дорожньої карти безпеки:** роздайте студентам невеликі інформаційні картки-пам'ятки з переліком правил та контактами гарячих ліній. Це слугуватиме фізичним закріпленням знань. Додаток №2

Кейс-метод "Червоні прапорці": Сценарії-приманки

Інструкція для груп: Уважно прочитайте свій сценарій. Обговоріть його в групі та визначте **мінімум 3 "червоні прапорці"** (тривожні знаки). Підготуйтеся пояснити, чому саме ці деталі роблять пропозицію небезпечною або шахрайською.

Сценарій №1: "Незвичайно вигідна робота нянею"

Пропозиція: Через Facebook-групу ви знаходите оголошення від "успішної родини з Італії" (місто Мілан). Вони шукають молоду, відповідальну дівчину (18-25 років) для догляду за двома дітьми (5 і 7 років). **Умови:** Зарплата -- 2500 євро на місяць (що вдвічі більше, ніж середня зарплата няні в Мілані), повне харчування та окрема кімната. Досвід роботи не потрібен, головне — "бажання працювати і любов до дітей". **Деталі:** Родина повідомляє, що їхній бізнес вимагає термінового виїзду до Мілана вже за тиждень. Вони наполягають, що укласти офіційний договір не потрібно, оскільки "це сімейне коло і ми повністю довіряємо тобі", але просять надіслати їм скан вашого паспорта та ідентифікаційного коду, щоб "відкрити рахунок для виплати авансу". Вони також пропонують повністю оплатити квитки та візу, але просять, щоб ви подорожували лише з ручною поклажею.

Червоні Прапорці:

- **Занадто висока оплата:** Зарплата значно перевищує ринкову для роботи без досвіду (надто добре, щоб бути правдою).
- **Тиск часу:** Вимога негайного виїзду ("вже за тиждень") не дає часу на перевірку.
- **Відсутність договору:** Відмова від офіційного контракту ("це сімейне коло") позбавляє юридичного захисту.
- **Запит на скан документів:** Прохання надіслати скани паспорта для "відкриття рахунку" може бути використано для шахрайства або оформлення кредитів.

Сценарій №2: "Елітний модельний кастинг"

Пропозиція: Вас особисто знаходить у Instagram менеджер "міжнародного модельного агентства" з Дубая. Він пропонує вам участь у кастингу для зйомок елітного каталогу одягу, обіцяючи гонорари від \$1000 за день. **Умови:** Агентство повністю бере на себе витрати на переліт та проживання в готелі. Вам не потрібно мати портфоліо, оскільки "ваша зовнішність ідеальна". **Деталі:** По прибутті до готелю на вас чекає зустріч із "представником відділу безпеки". Він пояснює, що для проходження реєстрації та запобігання крадіжці даних, ви маєте залишити свій **оригінал паспорта** в сейфі готелю під

його відповідальність до моменту підписання контракту. Контракт буде наданий пізніше, він написаний виключно арабською та англійською мовами, і вас просять підписати його "довіряючи нам, ми не шахраї".

Червоні Прапорці:

- **Вимога залишити оригінал паспорта:** Це прямий шлях до втрати свободи пересування та контролю над ситуацією.
- **Відсутність портфоліо:** Жодне професійне модельне агентство не підписує контракт без оцінки професійного портфоліо.
- **Невідома мова контракту:** Надання контракту лише мовами, які ви не розумієте, і тиск підписати "на довірі".

Сценарій №3: "Оплачуване стажування з умовами"

Пропозиція: Ви отримуєте пропозицію пройти оплачуване стажування в галузі IT у сусідній Польщі. Це ідеальний шанс для старту кар'єри. **Умови:** Вам потрібно підписати детальний Договір про стажування. Стажування безкоштовне, але в документі є пункт про "компенсацію витрат на навчання". **Деталі:** У Договорі (написаному дрібним шрифтом лише польською мовою) зазначено, що якщо ви припините стажування раніше ніж через 12 місяців (наприклад, знайдете іншу роботу або вирішите повернутися додому), ви зобов'язані виплатити компанії штраф у розмірі \$5000 за "втрачений час та ресурси, витрачені на ваше навчання". Цей пункт називається "контракт на відпрацювання", і його потрібно підписати негайно, "бо черга охочих велика".

Червоні Прапорці:

- **Високий фінансовий штраф:** Пункт про "штраф" у розмірі \$5000 створює фінансове рабство, прив'язуючи вас до роботодавця.
- **Договір лише однією мовою:** Контракт, написаний лише польською мовою, яку ви не знаєте досконало, не дає можливості захистити свої права.
- **Тиск підписати негайно:** Тиск з метою "негайно підписати" ("черга охочих велика") не дає часу на консультацію з юристом.

Сценарій №4: "Високооплачувана фермерська робота готівкою"

Пропозиція: Знайомий вашого друга пропонує надзвичайно вигідну роботу на збиранні полуниці у Фінляндії. **Умови:** Заробіток \$3000 на місяць готівкою, без податків та "зайвої паперової тяганини". Житло надається у вагончику на території ферми. Обіцяють, що працювати потрібно буде лише 6 днів на тиждень по 8 годин. **Деталі:** Роботодавець не надсилає офіційного запрошення чи контракту, посиляючись на те, що "у Фінляндії всі фермери працюють на довірі". Він просить вас негайно переказати йому \$500 "депозиту" на картку для "бронювання житла та прискорення оформлення робочих документів". Він

також наполягає, щоб ви приїхали туристичною візою, оскільки "робочу довго чекати, а ця робота тимчасова". Він каже, що проїзд до ферми оплачувати не потрібно, його водій зустріне вас біля кордону та відвезе прямо на місце.

Червоні Прапорці:

- **Вимога передоплати/депозиту:** Справжні роботодавці не вимагають "депозитів" за роботу чи житло. Це пряма ознака шахрайства.
- **Туристична віза для роботи:** Це означає нелегальну працю, відсутність соціальних гарантій і пряму вразливість перед роботодавцем.
- **Відсутність документів:** Відсутність офіційного контракту та запрошення на роботу ("працюють на довірі").
- **Приватний трансфер до "вагончика":** Відвезення в ізольоване місце без можливості самостійно дістатися до нього.

Сценарій №5: "Романтична подорож та допомога з документами"

Пропозиція: Ви знайомитеся в міжнародному чаті з дуже приємною людиною (назвемо її Алекс), яка живе в Канаді (Торонто). Після кількох місяців спілкування Алекс пропонує оплатити ваш переліт, щоб ви приїхали до нього/неї пожити на півроку. **Умови:** Алекс самостійно займається оформленням всіх ваших документів, включно з візою, "бо це складний процес, а я знаю, як краще". Ви плануєте подорожувати як "гостя". **Деталі:** Алекс категорично наполягає, щоб ви нікому не розповідали про те, що він/вона оплачує вам подорож, особливо батькам чи іншим родичам. Він/вона просить вас не згадувати про нього/неї на прикордонному контролі, а казати, що ви їдете "просто як турист". Одразу після прибуття Алекс каже, що оскільки він/вона оплатив/ла всі витрати, ви маєте йому/їй "допомогти" на його/її приватному складі, розвантажуючи посилки (фізична праця) **до того, як ви почнете "справжнє" побачення.**

Червоні Прапорці:

- **Наполягання на приховуванні:** Вимога приховувати справжню мету поїздки від родичів та прикордонного контролю (порушення міграційних правил).
- **Зміна умов після прибуття:** Обіцянка "гостьової" поїздки, яка одразу перетворюється на фізичну "допомогу" (експлуатацію) за оплату.
- **Контроль над документами:** Алекс бере на себе оформлення всіх документів, отримуючи контроль над вашим візовим статусом.
- **Відсутність плану:** Немає чіткого плану, ви повністю залежите від Алекса (фінансово та логістично).

ДОРОЖНЯ КАРТА БЕЗПЕКИ

ПРАВИЛО №1

Документи

Ніколи не віддавати оригінали документів нікому. Зробити копії та зберігати їх окремо, залишити копії родичам.

ПРАВИЛО №2

Інформація

Знати точну адресу та контакти консульства України за кордоном. Залишити близьким маршрут, контакти роботодавця та копію контракту.

ПРАВИЛО №3

Контракт

Уважно читати. Підписувати лише контракт двома мовами (українською та мовою країни) і розуміти кожен пункт.

ПРАВИЛО №4

Тривожний дзвінок

У разі небезпеки телефонувати на гарячі лінії (наприклад, 112, 527).

Національна гаряча лінія з протидії торгівлі людьми: 0 800 505 501

